

Gniew i poznanie: poszukiwanie związków i mechanizmów w badaniach psychometrycznych i eksperymentalnych

Gniew jest negatywną emocją pojawiającą się w specyficznym kontekście sytuacyjnym, takim jak prowokacja czy frustracja z powodu niemożności osiągnięcia celu. Częste i intensywne doświadczanie gniewu (cecha gniewu) ma wiele negatywnych konsekwencji, np. zdrowotnych, społecznych itp. Liczne badania wskazują też na gorsze funkcjonowanie poznawcze wśród osób o wysokiej cesze gniewu, np. niskimi wynikami w testach inteligencji czy kontroli poznawczej. Ostatnie badania jednak wskazują, że gniew może mieć też pozytywne konsekwencje. Wykazano, że wysoka cecha gniewu wiąże się z subiektywnym odczuciem podwyższonej energii, wysoką motywacją dążeńiową (*approach motivation*) a nawet wyższym pozytywnym afektem. Wszystkie te komponenty gniewu mogą z kolei sprzyjać pewnym funkcjom poznawczym, takim jak zwiększona szybkość reakcji, lepsza koncentracja czy skupienie na szczegółach przetwarzanych bodźców. Tym samym wydaje się, że związek dyspozycyjnego gniewu z poznaniem może być bardziej złożony, niż się to do tej pory wydawało. Celem niniejszego projektu jest dogłębne zrozumienie relacji między tendencją do doświadczania gniewu a funkcjonowaniem poznawczym. W badaniach uwzględnione zostaną proste procesy poznawcze (szybkość reakcji, uwaga selektywna, czy większe poczucie sprawczości w realizacji planów), jak i bardziej złożone: kontrola poznawcza, inteligencja płynna, planowanie i poznawcza regulacja emocji. Ponadto, planowane badania pozwolą również na poznanie mechanizmów leżących u podłoża gorszych wyników uzyskiwanych przez osoby o wysokim gniewie np. w testach inteligencji. Być może przyczyną takich wyników nie są niższe rzeczywiste zdolności, ale brak umiejętności zarządzania własnymi zasobami poznawczymi.

Wyniki badań niniejszego projektu pozwolą na bardziej dogłębne zrozumienie emocji gniewu oraz tendencji do reagowania gniewem (cechy gniewu). Kompleksowe zbadanie relacji gniewu z poznaniem przyczynić się może do pogłębienia wiedzy na temat funkcji gniewu. Ponadto, pozwoli również na zrozumienie podłoża gniewu, co może mieć znaczenie dla pomocy psychologicznej osobom nie potrafiącym kontrolować gniewu.